

Horsens år 1100 atter frem i lyset

Arkæologerne har fundet rester af grubehuse i Borgergade

Arkæologerne fra Horsens Museum er for anden gang på kort tid nået ned til byens aller-tidligste historie.

Under grave-arbejdet i Borgergade er der ud for Kino fundet spor af to såkaldte grubehuse fra 1100-tallet.

Fundet er bemærkelsesværdigt, fordi arkæologerne kun en enkelt gang tidligere er stødt på lige så gamle bygnings-spor i Horsens. Det skete på Mælketorvet for et halvt års tid siden.

Huse gravet ned i jorden

Grube-husene er - sagt med få ord - huse, som er gravet ca. 75 cm ned i jorden. Størrelsen har i Borgergade været ca. 3,5 x 4 meter. Oven over jorden har været fletvægge og et tag. Det, arkæologerne kan regi-

strere, er dels hullet, som har været gravet ud i jorden, dels hullerne fra de stolper, som har båret vægge og tag.

- Vi har ikke fundet noget, som kan datere husene nøjagtigt, siger arkæolog Hans Mikkelsen. Men grubehusene blev ikke bygget senere end 1100-tallet. De huse, vi har fundet, tror jeg er fra starten af århundredet.

Museets medarbejdere kan heller ikke fastslå, om husene har været brugt til beboelse eller værksted. Det er også et åbent spørgsmål, om husene har hørt til en gård eller er byhuse.

- Vi er så langt tilbage, at vi ikke kan være sikre på, om der har eksisteret en egentlig by, siger Hans Mikkelsen.

Jordlagene viser, at der har været dyrket landbrug på stedet. Via lagene kan det desuden fastslås, at grubehusene har været den første bebyg-

gelse.

I øvrigt illustrerer udgravningerne klart, hvordan jordsmonnet har ændret sig. Gennem hele udgravningen fra Havneallé og vestpå har arkæologerne kunnet følge byens første brolægning - halvanden meter under den nuværende overflade.

Rende bevaret

I Rædersgade har museets medarbejdere hentet yderligere oplysninger om byens voldgrav ud af jorden.

Voldgraven har - kan man se - oprindelig været ca. 12 meter bred og har ligget nøjagtigt der, hvor husene langs Gravens vestside nu ligger.

- I 1400-tallet er den så blevet fyldt delvist ud, så bredden er kommet ned på seks til otte meter, fortæller arkæolog Jørgen Smidt-Jensen.

Den skidt-rende, som blev

fundet for et par uger siden, er formentlig blevet bygget i forbindelse med denne omlægning.

Renden viste sig at være et meget fint stykke arbejde, og mange af de, som har fulgt grave-arbejdet, har udtrykt forundring over, at den blot skulle graves op. Resultatet er blevet, at stenene blev mærket, før folk fra kommunens kloak-afdeling tog dem op. De ligger nu samlet på renseanlægget, og håbet er, at man kan finde et passende sted, hvor renden kan genskabes som et minde om 1400-tallets Horsens.

Imens venter arkæologerne spændt på, at udgravningerne til nye kloakker fortsætter østpå i Nørregade. Det sker fra 7. maj. Går alt efter forventningerne, vil rester af den gamle byport i Horsens dukke frem fra undergrunden. (ch-r)

Arkæologi-studerende Ulla Johansen bruger bl.a. metal-detektor i sin søgen efter fortidens Horsens. Stenene, som kan ses i jorden, er rester af den gamle brolægning i Borgergade. Gaden lå dengang halvanden meter under det nuværende niveau. (Foto: Lene Sørensen)